

Barbara Los met haar soulmate en zakenpartner Soja.

PARTICULIERE FOTO

Haarlemse Barbara Los geeft coaching met behulp van paarden Een witte merrie als zakenpartner

DOOR FRENK KLEIN ARFMAN
HAARLEM - Ze werd geboren op de boerderij en was meteen verzot op paarden. „Ikke paard“, dat zouden best wel mijn eerste woordjes geweest kunnen zijn”, lacht de Haarlemse Barbara Los. Toen ze elf werd ging die wens in vervulling. Het leek het begin van een passie voor het leven. Maar tussen haar twintigste en dertigste jaar zorgden studies en carrière voor een paardloze periode. Er was een wereldreis voor nodig om haar weer dicht bij huis te brengen, terug bij de paarden. Sinds vorig jaar geeft Barbara coachlessen met behulp van paarden.

jaar geleden slachtoffer werden van de cafébrand in de nieuwjaarsnacht van 2000 op 2001. Het verhaalde over hun verblijf op een paardenranch in Spanje. Toen ze las hoeveel baat de brandslachtoffers bleken te hebben van hun verblijf tussen de paarden, vatte ze het idee op een dergelijk project in Nederland op te starten. „Ik wist al dat paarden helende krachten hadden. Een paard is een zeer sensitief dier. Het zijn vluchtdieren, daarom moeten ze wel openstaan voor hun omgeving. Voor een paard is dat van levensbelang. Die sensitiviteit komt er in de praktijk op neer dat een paard de - soms onbewuste - innerlijke gesteldheid van een mens spiegelt. Wie zich stoer en zelfverzekerd voordoet, maar van binnen juist onzeker is, zal merken dat een paard juist dat onzekere gedrag spiegelt. Daar kan een mens heel veel van leren, als hij zich hiervoor openstelt. Het kan enorm helpen om in contact te komen met je innerlijke zelf.”
Barbara volgde enkele cursussen en opleidingen, onder andere bij het Centrum Effectieve Intuïtie. „Daardoor heb ik mijn eigen intuïtie verder ontwikkeld. En samen met Soja heb ik geëxperimenteerd om de lesmethodes te ontwikkelen. In die periode heb ik zelf ook heel veel geleerd van mijn paard. Ik weet kortom dat het werkt. Ik heb zelf dankzij Soja veel oude rommel in mijn hoofd opgeruimd.”
Met Soja, en andere paarden, verzorgt ze sinds anderhalf jaar communicatietrainingen, team-

building en workshops. De paarden helpen om cursisten in staat te stellen hun authentieke 'ik' te vinden. Menselijke ontwikkeling met behulp van paarden, noemt ze het zelf. „Als mensen zich opgeven voor workshops, probeer ik tevoren al te duiden wat ze zoeken. Dan kan ik, samen met de paarden, gericht aan de slag.”
Het zal sommigen wellicht wat zweverig klinken, erkent ook Barbara. „Maar het werkt”, voegt ze daar aan toe.
Cursisten ontvangt zij eerst in een kantine voor een korte introductie en kennismaking. „Dan leg ik ook het een en ander uit over de paarden. Vervolgens laat ik iedereen wat ontspanningsoefeningen doen. Dat helpt om ze, eenmaal in contact met de paarden, alles bewuster mee te laten maken.”
De paarden hebben allen een eigen karakter. „Je zou kunnen stellen dat ik voor bepaalde doelstellingen aparte medewerkers heb”, lacht ze. Als de cursisten eenmaal met de paarden in contact komen gebeurt er meteen al heel veel, stelt ze. „Ik probeer de mondelinge communicatie te minimaliseren. Om het paard naar je toe te laten komen, laat ik cursisten vooral lichaamstaal te gebruiken. Zodra ze een open houding aannemen, zie je de paarden vrijwel altijd uit zichzelf toenadering zoeken. Maar ben je niet in contact met jezelf, zal een paard je - bijna letterlijk - niet zien staan.”
Juist omdat de paarden de innerlijke gemoedstoestand van

hun tijdelijke partner spiegelen, komen vaak diepe emoties naar boven. „Ik heb mensen boos zien worden, of juist heel verdrietig of angstig. Het paard heeft daar dan ook een helende werking op.”
Regelmatig ontvangt zij vrouwen met hetzelfde probleem: de grenzen aangeven. „Zo was er een vrouw die door het paard zachtjes in haar arm gebeten werd. Zij vond dat zelf 'wel pittig'. Ik moest haar duidelijk maken dat dit gedrag onacceptabel was. Dat ze het paard over haar grenzen liet gaan. Het bleek een weerspiegeling van haar opstelling naar anderen in het dagelijks leven. Ook daar liet ze haar grenzen overschrijden.”
Wie te lief is, ziet het paard vaak letterlijk voor zich uit lopen. Wie vast zit in dwingend gedachten, krijgt niets bij een paard gedaan. „Probeer dan alleen maar eens het been van een paard op te tillen. Pas als de dwang ontbreekt, zal het paard meewerken.”
Wie Barbara hoort praten over haar werk en paarden ziet een mens dat geniet van het bestaan. „Mijn twee passies zijn werken met paarden en werken met mensen. En nu verenig ik dat in mijn werk.”
Vergt een workshop niet te veel van de sensitieve vermogens van de paarden? „Nee, ik gebruik alleen paarden die goed in hun vel zitten. Die goed en liefdevol worden verzorgd in een rustige omgeving. En bovendien zet ik ze gedoseerd in.”
Meer informatie: www.wayofthehorse.nl

Martien Zandwijk ziet soms zestien dieren op zijn veld

'Hertenprobleem onbeheersbaar'

DOOR ANNET VAN AARSEN
LANGEVELDERSLAG - Bijna zo groot als koeien, zijn ze. En soms staan er zo maar een stuk of zestien in zijn bollenveld. Narcissen lusten ze niet, maar ze doen zich graag tegoeed aan tulpen en hyacinten. Bollenkweker Martien Zandwijk van de Vogelaarsdreef, om de hoek bij de Langevelderslag, trekt aan de bel over de groeiende populatie damherten die vanuit de Amsterdamse Waterleidingduinen een ommetje maakt.

„Vroeger zag je er wel eens twee of drie. Maar nu zijn ze met zijn twaalfen of zelfs zestienen. Ze staan 's avonds heel vaak op het weggetje en ze springen zo een sloot over van zes meter breed. Je kunt er dicht bij komen, heel erg schuw zijn ze niet omdat ze met zo veel zijn”, zegt Zandwijk. De beesten knabbelen in de bollenvelden aan het opkomende groen en gaan eens lekker liggen rollen. Met hun hoeven trappen ze de bollen kapot. „De schade valt tot nu toe nog wel mee, maar dat begint te veranderen. Het probleem wordt onbeheersbaar.”

De beheerders van de Amsterdamse Waterleidingduinen probeerden een paar jaar geleden al toestemming te krijgen om een deel van de damhertenpopulatie af te schieten. Maar de Amsterdamse gemeenteraad besliste negatief. De populatie - nakomelingen van exemplaren die in de jaren zeventig uit een afgerasterd stukje duin en hertenkampen zijn ontsnapt - groeit explosief. In 2004 liepen er zo'n duizend damherten in het gebied van de Amsterdamse Waterleidingduinen, in 2005 waren het er al 1400, in 2006 zo'n 1750 en inmiddels zijn er meer dan 2000 damherten. Martien Zandwijk: „Ze hebben geen natuurlijke vijanden.”
Hij vindt dat er wat aan moet worden gedaan, al heeft hij zelf moeite de damherten af te schieten. „Het zijn schitterende dieren. Maar er zijn er te veel. Wat de oplossing is? Ik weet het niet. Wij hebben intussen politielint gekocht en gaasdraad om onze velden mee af te zetten. Sommige burens hebben de wildbeheerders gebeld omdat ze schade hebben. Het punt is dat wij volgens de regels zelf maatregelen moeten nemen, maar de damherten laten zich niet tegenhouden.”
Volgens Mariëtte Huber van de Faunabeheerders Zuid-Holland is het verstandig om een deel van de damherten af te schieten. „Ons standpunt is dat

Damherten in het duin.

FOTO'S DICK HOGEWONING

er in de Waterleidingduinen beheerd moet gaan worden. Maar de grondgebruiker - de gemeente Amsterdam - staat dergelijk beheer niet toe. Het is een gevoelig onderwerp.”
Buiten de Amsterdamse Waterleidingduinen heeft de Faunabeheerders van de provincie Zuid-Holland wel toestemming gekregen om damherten te doden, vooral in situaties waar de verkeersveiligheid in het geding is. De provincie onderzoekt op dit moment ook of er maatregelen nodig zijn om verkeer op de provinciale weg N206 te beveiligen tegen overstekende damherten. Jaarlijks zijn er ongeveer zestig meldingen van ongevallens of bijna-ongelukken met deze dieren.

Bollenkweker Martien Zandwijk heeft zijn velden inmiddels afgezet met afasteringen en politielint.

VANDAAG OP SCHIPHOL

Files bij Schiphol. Veel werknemers wonen buiten de Randstad.

FOTO ANP

Forens woont steeds verder

DOOR RICHARD MOOYMAN
SCHIPHOL - Steeds meer lucht-havenwerkers wonen buiten de Randstad. Zij pendelen grote afstanden op en naar Schiphol. Inmiddels komt zeven procent van het personeel van buiten de vier Randstadprovincies. Dat blijkt uit een werkgelegenheidsonderzoek dat in opdracht van Schiphol is uitgevoerd.
Het percentage werkers dat dichtbij de luchthaven woont, neemt af. Het aandeel werknemers uit de gemeente Haarlemmeer liep volgens het onderzoek vorig jaar terug van 11,1 procent naar 11 procent. Het gaat om een geringe, maar ge-

stage verschuiving. In 2005 woonde nog 11,3 procent van het Schipholpersoneel binnen de gemeentegrenzen van Haarlemmeer. Amsterdam huisvest nog maar 18,1 procent van het personeel, tegen 18,5 procent vorig jaar en 19,5 procent in 2005.
Volgens de luchthaven daalt het aantal werkers dat dichtbij Schiphol woont in absolute aantallen niet of nauwelijks. De verschuiving wordt volgens een woordvoester vooral veroorzaakt door de groei van het werknemersbestand buiten de regio. Op Schiphol werken vorig jaar 62.128 personen, inclusief uitzendkrachten. Van het

vaste personeel wonen 5834 personen in Haarlemmeer. Haarlem huisvest 2534 luchthavenwerkers. Andere plaatsen in de regio met veel Schipholwerkers zijn Heemstede (463), IJmuiden (341), Zandvoort (317), Hillelegom (273) en Velsbroek (222). Veel personeel woont in plaatsen als Rotterdam, Utrecht, Alkmaar, Lelystad, Hoorn, Amersfoort, Apeldoorn en Arnhem. Schiphol stimuleert het personeel om zo veel mogelijk met het openbaar vervoer te komen. Vorig jaar kwam 25 procent van de Schipholwerkers met de trein of bus. Dat is 1,4 procentpunten meer dan het voorgaande jaar.

Trekkers mogen baan niet meer kruisen

DOOR RICHARD MOOYMAN
SCHIPHOL - Sloopvoertuigen zonder vliegtuig steken vanaf vandaag niet meer de Aalsmeerbaan over als die in gebruik is. De trekkers rijden voortaan via een nieuwe route om de Aalsmeerbaan en Buitenveldertbaan heen om aan de overkant van de luchthaven te komen. Met deze maatregel wil de luchtvaartbranche het risico op botsingen met startende of landende vliegtuigen verder terugdringen.

Ondanks alle veiligheidsmaatregelen en -procedures blijven er risico's bestaan zodra een vliegtuig of voertuig een baan oversteeft die in gebruik is voor starts of landingen. In luchtvaartjargon worden situaties op de grond waarbij gevaar kan ontstaan *runway incursions* genoemd.

Het Veiligheidsplatform Schiphol wil het aantal *runway incursions* minimaliseren en als het even kan terugdringen naar nul. De omrijroute voor trekkers, die veel heen en weer rijden tussen Schiphol-Centrum en de hangaars van Schiphol-Oost, is de nieuwste maatregel. In het platform werken Schiphol, vliegmaatschappijen, luchtverkeersleiding en diverse bedrijven samen om de veiligheid te vergroten. Volgens een woordvoester van de luchthaven zullen trekkers met vliegtuigen nog wel de Aalsmeerbaan blijven oversteken.
Volgens het jaarverslag 2007 deden zich vorig jaar geen on-

Werkzaamheden aan de Aalsmeerbaan in 2006. De nieuwe toplaag moest worden vervangen.

FOTO ANP

gelukken voor op Schiphol, maar waren er wel 40 (potentieel) gevaarlijke situaties ofwel *runway incursions*. Dat is dertien procent minder dan in het jaar 2006, terwijl het aantal vliegwegingen is toegenomen.
Twee voorvallen waren in 2007 volgens het jaarverslag van ernstige aard. Dat is even-

veel als in het jaar 2006. Het overgrote deel van de meldingen bestaat uit tamelijk onschuldige incidenten, zoals een vliegtuig dat tot stilstand komt met het neuswiel voorbij de stopstreep.
Een spraakmakend incident met een geslept toestel vond plaats in 1998. De gezagvoerder

van een startend vliegtuig van Delta Air Lines met 138 personen aan boord maakte een noodstop toen hij ontdekte dat er een leeg toestel over de startbaan werd geslept. Het Amerikaanse toestel had van de verkeersleiding toestemming gekregen om te vertrekken terwijl een sleepwagen met het lege

TIPS? MAIL!

Al woont er geen mens, Schiphol is een stad op zich. Met werk voor 60.000 mensen, die per dag meer dan 100.000 reizigers aan zich voorbij zien trekken. Haarlems Dagblad/IJmuider Courant beschrijft er het dagelijks nieuws. Tips? Mail naar redactie@haarlemsdagblad.nl

vliegtuig op dat moment de baan overstak.
Het bijna-ongeluk was het gevolg van een combinatie van menselijke fouten, procedures die niet waterdicht waren en tekortschietende apparatuur. Drie verkeersleiders werden door justitie in Haarlem vervolgd. In hoger beroep werden zij zonder strafoplegging schuldig bevonden aan fouten die bijdroegen aan het incident.
Uit jaarverslag van de luchthaven blijkt verder dat het aantal vogelaanvaringen op Schiphol fors is toegenomen. Ook dit levert risico's op voor de vliegveiligheid. Per tienduizend vluchten ging het om 5,2 botsingen tussen vliegtuigen en vogels. In 2006 ging het om minder incidenten, namelijk 4,4 per tienduizend vluchten. De luchthaven wijt de toename aan het zachte weer dat veel trekvogels in Nederland hield en voor goede broedomstandigheden zorgde. Schiphol worstelt vooral met de toename van grauwe ganzen. In overleg met de provincie Noord-Holland worden extra maatregelen genomen om de ganzenoverlast te beperken.